

MINISTERSTWO
SPRAW ZAGRANICZNYCH

8854J2
WARSZAWA, DN. 11 września 1922 R.

KS

DEPARTAMENT Polityczny
WYDZIAŁ Wschodni 7344.

WASZA DATA 1 L.

NASZA L. DZ.

W SPRAWIE

TERMIN DLA ODP.

ZALĄCZNIKÓW jeden

Ministerstwo Spraw Zagranicznych załącza przy niniejszym odpis komunikatu prasowego z Moskwy o podróży Pana Naczelnika Państwa do Humunji - do wiadomości.

Do

Kancelarii Cywilnej
Naczelnika Państwa
Belweder.

M. S. Z. Wzór № 9

Drukarnia Państwowa № 17645. 20-V 22. 19000.

ADJUTANTA GENERALNEGO
NACZELNIKA WODZA
L. 112. 8854J2
Wpływa 30.X
Wysłał 1922 roku
Zalęczeniem

Naczelnik Wydziału.

J. J. J.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

110

D E P E S Z A

z Poselstwa w Moskwie No 207 z dnia 19/IX rb.

Dzisiejsza "Prawda" zamieszcza artykuł naczelny Radka p.t. "Pan Piłsudski i bojarzy rumuńscy" Treść podajemy dosłownie:

" Huk armat tureckich nie pozwolił opinii publicznej Rosji Sowieckiej zwrócić dostateczną uwagę na podróż Naczelnika Państwa, Piłsudskiego, do Rumunii, chociaż Rząd Polski już dostatecznie szeroko i wyraźnie podkreślił, że ta podróż ma nie grzesznościowe, lecz duże i polityczne znaczenie: Piłsudskiemu towarzyszą i Minister Spraw Zagranicznych, Narutowicz, i Przedstawiciel Ministerstwa Wojny. Podróż Piłsudskiego jest przede wszystkim demonstracją przeciw Rosji Sowieckiej. Polska związana z bojarami rumuńskimi umową z dnia 31 lipca 21 r., umową, która, wadłe słów, organu Belwederu "Kurjera Polskiego z dnia 12 września rb., gwarantuje wzajemną pomoc obydwu państw na granicy wschodniej. To nieco niezręczne sformułowanie mówi, że w wypadku wojny rosyjsko-rumuńskiej, Rosja Sowiecka będzie miała sprawę i z Polską, - jak również w wypadku polskiej wojny, będzie musiała mieć ona sprawę i z Rumunią. Dla polskich robotników i właścicieli, t.j. nie mniej nie więcej, że p. Piłsudski zobowiązał się rzucić polskich robotników i właścicieli do walki o panowanie bojarów rumuńskich nad rosyjskimi i ukraińskimi chłopami w Besarabji. Jest bardzo dobrze, że p. Piłsudski demonstruje to polskim masom ludowym właśnie podczas wyborów. Lecz p. Piłsudski demonstruje nie tylko przeciw Rosji Sowieckiej, on demonstruje jednocześnie przeciw Lidze Narodów. Drugi organ belwederski, "Kurjer Poranny", / też z dnia 12 września / wskazuje nam, że Rządy Polski i Rumuński muszą dbać o to, by ich wspólna granica nie została zagrożona ze strony fantastycznych i od rzeczy wistosci geograficznych /dalekich?/ projektów dyktantów dyplomacji. To gadanie oznacza: mówcie Panowie z Ligi Narodów o Galicji Wschodniej, co wam się żywnie podoba, my, Polska, nie wypuszczamy jej z rąk, bowiem jest ona nam potrzebna jako most do bojarów rumuńskich. Ta pogroźka pod adresem Ligi Narodów, dzwizczy doskonale w ten właśnie moment, gdy Polska w sprawie rozbrojenia, powołuje się na prace Ligi Narodów, której ona nie chce przeszkadzać i wyprzedzić. Demonstracja przeciw

Lidze Narodów, jest demonstracją przedewszystkiem przeciw Anglii. Anglja zainteresowana w boryszawskiej nafcie, którą Polska oddaje w ręce Francji. Przy przejściu Galicji Wschodniej do rąk Ukraińców, mogłaby nastąpić zmiana w naftowym status quo.

Lecz podróż do Rumunji posiada również i antyfrancuską nutę. Belweder obawia się rosyjsko-francuskiego zbliżenia i szuka przeciw niemu reasekuracji. Z jednej strony robią to za pomocą szeregu kroków przygotowujących ekonomiczne zbliżenia się z Niemcami, z drugiej zaś strony, pragnie on stworzyć szereg przymierzy wojskowych i konwencji z b. kresami rosyjskimi lub państwami, które jak Rumunja, pożyły się kosztem Rosji. Stosunek Polski do Makiej Entente'y jest bardzo powierzchowny, politykański a nie polityczny. Oczekiwania jest konkurentem kierowniczki Makiej Entente'y. Polskę mało co łączy z Jugosławją, jak pod względem ekonomicznym, tak i politycznym, więc Rząd Polski nie znajduje potrzeby popierania Jugosławji w walce z Włochami opanowanie na morsu Adrjatyckim. Niema również interesu Polska w popieraniu dążeń francuskich co do stworzenia federacji nadduńskiej w wypadku połączenia się Austrii z Niemcami. Plan polski ma na widoku stworzenie przymierza polsko-rumuńsko-węgierskiego, przymierza trzech krajów obywateli ziemskich. Dyplomatyczna podróż Maczelnika Piłsudskiego ma zbyt dużo cierni, zbyt dużo "anti". Lecz to zaafierowanie /sujetliwość/ jest rezultatem nadzwyczaj sprzecznego /przeciwnościwego/ charakteru całej zewnętrznej polityki polskiej. Burżuazyjna polska jest dzieckiem zwycięskiej Francji i odbudowana była, jako antyniemiecki i jako antyrosyjski bastion. Lecz ekonomicznie zbliża się ona coraz więcej z każdym dniem do Niemiec, do wielkiego przemysłowego kraju, względnie tanich towarów. Antyrosyjska polityka Polski pozostaje w pełnej sile, mimo wszystkich ustępstw Rosji, gdy tymczasem polityka Francji w stosunku do Rosji Sowieckiej powoli ewolucjonuje. Polska - sprzymierzeniec Francji, lecz mimo antyniemieckich krzyków polskiej prasy, burżuazja polska z każdym dniem coraz mniej pragnie być francuskim narzędziem przeciw Niemcom. Polska szukała oparcia w Turcji przeciw Rosji Sowieckiej, lecz Turcja nawet przy zbliżeniu się do Francji, nie posiada antyrosyjskich interesów. Współdziałając obecnie z Rumunją, Polska zaczyna dziać przeciw Turcji. Wszystkie te sprzeczności ujawniają się jasnowo w polityce Piłsudskiego, który nigdy nie był czkowiekiem orientacji francuskiej, chociaż odgrywał pewien czas rolę narzędzia francuskiego.

Polska rozpoczyna grę na zbyt wiele stron, i dlatego jej gra jest bez treści /.pusta/. Rosja Sowiecka powinna uważnie obserwować przebieg

BILSON
INSTITUTE
ARCHIVE
New York

lomana belwederskiego, co nie oznacza bynajmniej, że należy je traktować zbyt poważnie. P. Piłsudski należy do tych psów, które dużo szczekają, lecz mało dają mleka: polityka Rosji Sowieckiej w stosunku do Polski będzie polityką spokoju i opanowania /wydzierżka/. Polski naród będzie wiedział, że Rosja Sowiecka nie sięga po jego niepodległość, że ona dąży do tych dwustronnych wygód, jakie mogłyby dać polsko-rosyjskie zbliżenie ekonomiczne. Jednocześnie Rosja Sowiecka będzie gotowa odpowiedzieć na wszelką awanturę p- Piłsudskiego; jeżeli się ona zagalopuje /kafwiotsa/, to będzie on wewnątrz i zewnętrznie izolowany

Polmission.